

Kaposvári Járásbíróság
11.P.21.398/2018/36-II. szám

A Kaposvári Járásbíróság (.....)
(.....) által képviselt **Lombard Lízing Zrt.** 6720 Szeged,
Somogyi Béla u. 19. szám alatti felperesnek – dr. Csuka Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: Bukliné dr. Vámos Csilla ügyvéd) által képviselt
(.....) szám alatti lakos alperes ellen **ingó**
kiadása iránt indított perében nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- (egyszázezer) forint ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül írásban, 3 példányban a Kaposvári Járásbíróságon előterjeszhető fellebbezésnek van helye.

Az elektronikus kapcsolattartás esetén a fellebbezést az Országos Bírósági Hivatal erre szolgáló informatikai rendszere alkalmazásával elektronikus úton kell előterjeszteni. Ennek elmulasztása esetén a fellebbezés hatálytalan és a bíróság az elektronikus úton kapcsolatot tartót pénzbírsággal sújtja.

A bíróság tájékoztatja a peres feleket, hogy a másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést tárgyaláson kívüli bírálja el, ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel kapcsolatos, a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul, ha ezt a felek kérik, illetve amennyiben a bíróság megítélése szerint tekintettel a fellebbezési kérelemben, illetve a fellebbezési ellenkérelmekben foglaltakra, az ügy eldöntése tárgyaláson kívül is lehetséges.

Ha a felek a tárgyalás megtartását kérik, a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson bírálja el.

I n d o k o l á s

A bíróság a tényállást a felek által kötött egyedi lízingszerződés, annak részét képező üzletszabályzatok, az első lízingdíj teljesítése körében kiállított számla, a szerződés felmondása és a követelés érvényesítése körében keletkezett iratok, az ingóság értékét igazoló értékelés, az alperes személyes előadása, tanú vallomása alapján állapította meg.

A Lombard Lízing Zrt. felperes és az alperes között 2008. szeptember hó 4. napján PLA-¹ szám alatt pénzügyi lízingszerződés megkötésére került sor. A szerződés szerint a felperes, mint lízingbe adó az alperesnek, mint lízingbe vevőnek lízingbe adta a _____, _____ alvázszámú, _____ motorszámú, _____ forgalmi rendszámú személygépjárművet. Az alperes részére lízingbe adott gépjármű tulajdonjogát a felperes a BÖHI Autó Kft-től szerezte meg.

A szerződés a gépjármű regisztrációs adóval növelt bruttó vételárát 3.300.000,-Ft-ban határozta meg. A lízingszerződés szerint a tőketartozás 3.300.000,-Ft, az első lízingdíj 500.000,-Ft, a lízingdíj törlesztésének száma 121 db, a rendszeres lízingdíjak összege 120 x 46.133,-Ft. A szerződés az összes lízingdíjat 6.035.960,-Ft-ban jelöli meg. A szerződés rögzíti, hogy a mértékadó devizanem svájci frank. A lízingbe vevő által az üzletszabályzat alapján választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolási mód, havi fix konstrukció.

A szerződésben az alperes, mint lízingbe vevő nyilatkozott, hogy a szerződésben, valamint annak hátoldalán lévő üzletszabályzatban (PLA/2006.07.01.) foglaltakat megismerte, megértette és azokat a jelen egyedi lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el. A szerződés továbbá rögzíti, hogy a lízingbe vevő a hitelminősítési díjat és az első lízingdíjat a lízingbe adó megbízásából – a lízingtárgy átvételét megelőzően – a szállítónak fizeti meg, mely összeget a lízingbe vevő nevére kiszámlázott hitelminősítési díj és első lízingdíj teljesítéseként tud be.

A szerződés mellékletét képező üzletszabályzat I.4. pontja határozza meg az egyedi lízingszerződés fogalmát, 7. pontja a havi fix konstrukció fogalmát, a 9. és a 10. pont rendelkezik a lízingdíj fogalmáról, míg a 12. pont a mértékadó devizanemet határozza meg. Az I.19. pont rögzíti a rendkívüli árfolyamesemény fogalmát, az I.20. pont pedig a kamatváltozást. A I.23. pont rögzíti a hirdetemény fogalmát. Az üzletszabályzat III. pontja meghatározza a lízingbe vevő kötelezettségeit. Az üzletszabályzat VI. fejezete határozza meg a szerződészegés jogkövetkezményeit, illetve a VIII. pont a havi fix konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezéseket.

A perbeli lízingszerződést az üzletszabályzat I.22. pontja, valamint a 2000. január hó 1. napjától érvényes együttműködési megállapodás alapján felperes nevében a BÖHI Autó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. megbízottjaként kötötte meg. Az alperes a gépjárművet birtokba vette.

A felperes részéről a lízingszerződés több esetben felmondásra került az alperesi teljesítés elmaradása miatt, majd az alperesi teljesítésre figyelemmel a felek a szerződést eredeti tartalommal visszaállították. A felperes végül a lízingszerződést 2014. szeptember hó 9. napján azonnali hatállyal felmondta, az alperes súlyos szerződésszegésére hivatkozással.

A felmondással egyidejűleg felszólította az alperest a felmondás következtében egyösszegben esedékessé vált tartozásának megfizetésére, továbbá felszólította a gépjármű átadására. A felmondó levél tértivevényes küldeményként a lízingbe vevő részére kézbesítésre került.

A felperes ezt követően az alperest több esetben felszólította tartozása rendezésére, valamint a gépjármű átadására. Mivel az alperes önként nem tett eleget visszaszolgáltatási kötelezettségének, a felperes megbízást adott követelést érvényesítő cégeknek a lízingszerződés tárgyát képező gépjármű visszaszolgáltatására. Ezen eljárások nem jártak eredménnyel, így a gépjármű jelenleg is az alperes birtokában van.

A felperes kereseti kérelmében a lízingszerződésben meghatározott úrsz-ú gépjármű kiadására és annak forgalmi okmányai 15 napon belüli kiadására kérte kötelezni az alperest, kérte továbbá az alperes perköltségben marasztalását. Az ingóság értékét 1.017.000,-Ft összegben határozta meg.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Az alperes érdemi ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a szerződés aláírását megelőzően nem kapott tájékoztatást az autókereskedés alkalmazottjától a szerződés lényeges elemeire vonatkozóan, számára utóbb derült ki, hogy a szerződés nem kölcsönszerződés, hanem lízingszerződés. Mivel a felek között a szerződés megkötésekor nem volt konszenzus, így a szerződés nem jött létre. Hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződés kötelező tartalmi elemei hiányosak, a lízingdíj vonatkozásában nem lehet értelmezni az árfolyamkülönbséggel kapcsolatos igényt. Hivatkozott továbbá arra, hogy az általános szerződési feltétel nem volt egyedileg megtárgyalva, így az nem vált a szerződés részévé. Az alperes árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást egyáltalán nem kapott, a szerződésből sem következtethető ki az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás, a szerződés erre vonatkozó rendelkezései nem világosak és

érthetőek. Vitatta továbbá a felperes szerződés körében tett elszámolását, melyre a felperes a szerződés felmondását alapította.

A felperes keresete nem megalapozott az alábbiak szerint.

Felperes kereseti kérelmét arra hivatkozással terjesztette elő, hogy a lízingszerződés és annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat, valamint a vonatkozó jogszabályok értelmében a lízingtárgya a futamidő lejártáig a lízingbe adó tulajdonát képezi. A lízingbe vevő a lízingtárgyat a lízingszerződés alapján használja, birtokolja, de kizárólag a futamidő lejártával, valamint a lízingszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének teljesítésével szerzi meg a lízingtárgy tulajdonjogát.

A lízingtárgy tehát mindaddig a felperes tulajdonát képezi, ameddig az alperes a lízingszerződésből folyó valamennyi fizetési kötelezettségének nem tett eleget. A felperes hivatkozott arra, hogy az alperes szerződésszegése miatt a lízingszerződést 2014. szeptember hó 9. napján azonnali hatállyal felmondta. A lízingszerződés alapján a felmondás időpontjában a lízingbe vevő használati jogosultsága a lízingtárgy tekintetében megszűnt és köteles azt a lízingbe adó részére átadni. Mindezek tekintetében a gépjármű tulajdonosának a felperes minősül, mely alapján megilleti a birtoklás és a birtokvédelem, a használat, valamint a gépjármű feletti rendelkezési jog.

A felperes kereseti kérelmét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 98.§-a, 99.§-a, 112-114.§-a és a 187-192.§-ig hivatkozással terjesztette elő.

A felek jogviszonyának elbírálására a 2013. évi CLXXVII. törvény 50.§ (1) bekezdése alapján az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) rendelkezései az irányadóak.

I.

Az alperes érdemi ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy a szerződés a felek között konszenzus hiányában érvényesen nem jöhetett létre. Az alperes a szerződés aláírása előtt semmiféle írásbeli tájékoztatást, illetve szerződés tervezetet nem kapott. A szerződés aláírásakor a felperes részéről nem voltak jelen, csak az autókereskedés alkalmazottai. Az alperes a pénzügyi lízingszerződés lényegét nem ismerte, éveken keresztül abban a hitben volt, hogy a felperessel kölcsönszerződést kötött. Az alperes e körben utalt arra, hogy a szerződéskötéskor általa befizetett 500.000,-Ft összegről kiállított felperesi számlán a befizetés jogcímeként vételár előleg fizetése került megjelölésre.

A fenti körben hivatkozott továbbá a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 210.§ (2) bekezdésére, melynek értelmében a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a

késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is. Az alperesi álláspont szerint a perbeli szerződés nem tartalmazza sem a kamatot, sem a ténylegesen fizetendő lízingtőkét. Az sem értelmezhető a szerződés alapján, hogy az összes lízingdíjat milyen módon befolyásolná az árfolyamkockázat.

A felperes álláspontja az alperesi hivatkozással kapcsolatban a következő volt. A felperes hivatkozott az rPtk. 200.§ (1) bekezdésére, mely szerint jogszabályi tilalom hiányában a felek szabadon állapodhattak meg egymással akként, hogy a lízingszerződésük alapján az adósnak a fizetési kötelezettségeit forintban, de egy értékállandósági kikötés függvényében kell teljesítenie az esedékességkor aktuális devizaárfolyam figyelembe vételével. Utalt arra, hogy a perbeli szerződés megkötésének időpontjában a perbelihez hasonló deviza alapú finanszírozási szerződések már széles körben ismertek és elterjedtek voltak, az alperes részéről jelen szerződés megkötését megelőzően is sor került már hasonló konstrukciójú és tartalmú lízingszerződés megkötésére.

Az első lízingdíj vonatkozásában kiállított számla körében utalt arra, hogy a teljesítés a számlán feltüntetettektől függetlenül lízingdíjnak minősül a szerződéskötéskor hatályos üzletszabályzat I.22. pontja értelmében.

A rPtk. 205.§ (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A (2) bekezdés szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket a jogszabály rendez.

A felek által megkötött szerződés írásbeli alakban megkötött szerződés, melynek aláírását mindkét fél elismerte. A szerződés egyértelműen meghatározza a szerződés típusát és a szerződés tartalmát. Amennyiben azt az alperes az őt a rPtk. 205.§ (3) bekezdése alapján terhelő együttműködési kötelezettség körében elolvassa és értelmezi, ez esetben egyértelmű számára, hogy részéről nem kölcsönszerződés, hanem lízingszerződés megkötésére került sor. A felek által megkötött szerződés tartalmára utal az is, hogy a felperes nem várt az általa használt gépjármű tulajdonosává. Ez alapján nem értelmező az alperes azon hivatkozása, hogy a felek kölcsönszerződést kötöttek, hiszen ez abban az esetben valósult volna meg, ha az alperes az okiratok szerint is megszerzi a gépjármű tulajdonjogát. Önmagában az, hogy a felperes által első lízingdíj részletként befizetett összeg minősítéseként vételár előleg került megjelölésre, ez nem elegendő a felek által aláírt szerződéses rendelkezések átértelmezésére.

A felek által kötött pénzügyi lízing szerződéskötéskor hatályos Hpt. 3.§ (1) bekezdés c.) pontja értelmében pénzügyi szolgáltatás. Az Hpt. 2. számú melléklet I.11. pontja szerint pénzügyi lízing az a tevékenység, amelynek során a lízingbe adó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát, illetve vagyon értékű jogot a lízingbe vevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbe vevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy az a lízingbe vevő könyveiben kerül kimutatásra. Használatba adással a lízingbe vevő viseli a kárveszély átszállásából származó kockázatot, a hasznok szedésére jogosulttá válik, viseli a közvetlen terheket, jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. Ha a lízingbe vevő nem él e jogával, a lízing tárgya visszakerül a lízingbe adó birtokába és könyveibe. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét – amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyon értékű jog szerződés szerinti árával azonos – valamint kamatrészét és törlesztésének ütemezését.

A fentiek alapján a lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgyban és a lízingdíjban való megállapodás.

A felek által kötött szerződésben meghatározásra került a lízingtárgy, a lízingdíj tőkerésze, valamint a lízingdíj teljes összege is.

A fent hivatkozottak szerint a pénzügyi lízing is pénzügyi szolgáltatásnak minősül, így irányadó rá az Hpt. 210.§ (2) bekezdésében írt rendelkezés, amely szerint az írásba foglalt szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját és következményeit is.

A fenti fogalom meghatározásból azonban az következik, hogy a lízingdíj részét képező kamatrész nem azonos az Hpt. 2. számú melléklet III/7. pontjában rögzített kamattal. E szerint a kamat ugyanis az adós által a kölcsönt nyújtónak az elfogadott betét vagy igénybevett kölcsön használatáért, kockázatáért, a betét vagy kölcsönösszeg %-ban meghatározott, időarányosan térítendő pénzösszeg vagy egyéb hozadék. A lízingdíj kamatrésze ezzel szemben – bár nem vitásan van a szerződésnek kölcsöneleme is - a dolog kikötött ideig tartó használatának, illetve maradványérték meghatározása esetén azzal együtt a tulajdonjog átengedésének ellenértéke. Így a Kúria álláspontja szerint a Hpt. 2. számú mellékletének I/11. pontja értelmében pénzügyi lízingszerződés esetén nem a III/7. pontban meghatározott kamat, hanem a tőkerészből és a kamatrészből álló lízingdíj és annak ütemezése a szerződés lényeges eleme.

Alperes továbbá hivatkozott arra, hogy lízingszerződés esetében - amikor egyértelműen meghatározásra kerül a lízingdíj összege - nem értelmezhető az árfolyamkockázat kérdése.

A 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. törvény) 1.§-a alapján fogyasztói kölcsönszerződés a pénzügyi lízingszerződés is.

A felek által aláírt szerződés egyértelműen rögzíti, hogy a mértékadó devizanem svájci frank. Ezt meghaladóan az üzletszabályzat több rendelkezése alapján is megállapítható, hogy a felperes lízingszerződésben meghatározott lízingdíjat forintban állapította meg, de azt svájci frank devizában tartotta nyilván. Ennek megfelelően a felek szerződése deviza alapú pénzügyi lízingszerződés volt, melynek lényege, hogy az adós tartozása is devizában keletkezett, a lízingdíj meghatározására és a törlesztésére azonban forintban kerül sor.

A bíróság e körben utal a Kúria 1/2016. polgári jogegységnyi határozat 1. pontjában rögzítettekre, mely szerint a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a.) pontja által előírt követelményeknek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható, az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével.

Az alperes vitatta továbbá, hogy a felperes képviselője útján került aláírásra a szerződés. A felperes e körben igazolta a szerződést aláíró jogosultságát, hivatkozva a rPtk. 221.§ (1) bekezdésére, az üzletszabályzat rendelkezéseire, és az együttműködési megállapodásra.

A bíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a felek egymással deviza alapú pénzügyi lízingszerződést kötöttek és annak lényeges tartalmi elemeiben megállapodtak. E körben a bíróság utal még arra, hogy a szerződés megkötését követően az alperes több alkalommal kérte a szerződés hatályba helyezését, annak eredeti tartalma szerint.

II.

Az alperes ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy a szerződés mellékletét képező üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé. E körben az alperes hivatkozott a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés j.) pontjára, mely szerint a fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

A szerződéskötéskor már nem hatályos (2) bekezdés szerint tilos az olyan az olyan feltétel, amely az (1) bekezdés alapján tisztességtelennek minősül.

Az alperesi álláspont szerint tehát az általános szerződési feltételek nem váltak a szerződésé részévé.

Az alperes hivatkozott továbbá a rPtk. 205/A.§ (2) bekezdésére, mely szerint az általános szerződési feltételt használó felet terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták.

A felperes e körben utalt a rPtk. 205/B.§ (1) bekezdésére, mely szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A perbeli lízingszerződés teljes bizonyító erejű magánokirat, melyben az alperes kijelentette, hogy az egyedi lízingszerződésben, valamint az üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azt a lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el, és az üzletszabályzat átvételét a lízingszerződés aláírásával nyugtázta.

Továbbá a felperes az általános szerződési feltételeit, illetve azok módosításait valamennyi ügyfélforgalom számára nyitott üzlethelyiségben, irodában és honlapján is folyamatosan közzétette, tehát a felperes az általános szerződési feltételek, valamint annak módosításai megismerhetőségét előzetesen is biztosította. Mindezek alapján álláspontja szerint az üzletszabályzat a szerződés részévé vált.

A felperes hivatkozott továbbá arra, hogy álláspontja szerint a rPtk. 205/B.§ (2) bekezdésének alkalmazása jelen perben nem szükséges. A rPtk. 205/B.§ (2) bekezdés rendelkezéseit abban az esetben szükséges alkalmazni, ha az általános szerződési feltételeket alkalmazó fél a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér.

A felperesi álláspont szerint a perbeli üzletszabályzatnak az alperes által kifogásolt rendelkezései, a szerződés feltételei megfeleltek a pénzü piacon kialakult üzleti gyakorlatnak, tehát nem tértek el a szokásos szerződési gyakorlattól, így külön figyelemfelhívó tájékoztatás és az alperes elfogadó nyilatkozata nélkül is a szerződés részévé váltak.

A rPtk. 205/A.§ (1) bekezdése szerint általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz és amelyet a felek egyedileg nem tárgyalnak meg.

A (2) bekezdés szerint az általános szerződési feltételt használó felet terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták. Ezt a szabályt kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a felek között vitás, hogy a fogyasztói szerződésben a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták.

A (3) bekezdés szerint az általános szerződési feltételnek minősítés szempontjából közömbös a szerződési feltételek terjedelme, formája,

rögzítésének módja és az a körülmény, hogy a feltételek a szerződési okiratba szerkesztve, vagy attól elválasztva jelennek meg.

A rPtk. 205/B.§ (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A (2) bekezdés szerint külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél – a külön figyelemfelhívó tájékoztatást követően – kifejezetten elfogadta.

A bíróság a rPtk. 205/B.§ (2) bekezdésének alkalmazását nem találta szükségesnek, ugyanis maga az alperes sem jelölt meg olyan szerződési feltételt, mely a deviza alapú fogyasztói szerződések általános gyakorlatától eltért volna. A felek által aláírt szerződés a rPtk. 205/B.§ (1) bekezdésének megfelelően igazolja, hogy az alperes a szerződést és az annak részét képező általános feltételek tartalmát megismerhette és megértette, és azt a szerződés aláírásával el is fogadta. Ezen körülményekre a felek által aláírt szerződés egyértelműen utal. Erre figyelemmel a bíróság megállapította, hogy az üzletszabályzatban foglalt általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak.

III.

Az alperes kifogásként hivatkozott arra, hogy a szerződés megkötésekor a felperes részéről elmaradt az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás. Az alperes e körben is utalt arra, hogy álláspontja szerint a felek által kötött lízingszerződés vonatkozásában nem értelmezhető az árfolyamkülönbözet elszámolása, illetve álláspontja szerint lízingszerződés esetén fel sem merülhet az árfolyamkockázattal kapcsolatos kérdés. A lízingszerződés lényege az, hogy a lízingbe adó pénzügyi intézmény a szerződéskötéskor – a lízingbe vevő érdekében – egyösszegben megvásárolja a gépjárművet. A lízingszerződés lényeges tartalmára tekintettel, a lízingszerződés vonatkozásában a „deviza nyilvántartás” fogalmilag kizárt.

Az utóbbi vonatkozásában a bíróság álláspontja a következő volt. A bírói gyakorlat a lízingszerződést olyan atipikus szerződésnek minősíti, amelyben megjelenhetnek az adásvétel (részletvétel), a bérlet és a hitel ismérvei. A pénzügyi lízingnél a lízingbe adó a lízing tárgyának beszerzéséhez nyújt fedezetet (hitelezési jogviszony), a lízingbe adó az általa nyújtott hitelből

megvásárolt dolgot adja bérbe a lízingbe vevőnek a szerződésben kikötött feltétek mellett oly módon, hogy a bérleti idő lejártával lehetőséget ad a bérbe vett dolog automatikus vagy maradványértéken történő megvásárlására, illetve vételi jogra a lízingbe vevő számára. A fenti fogalom meghatározásra figyelemmel megállapítható, hogy a pénzügyi lízing tartalmaz hitelezési jogviszonyt is, melyre figyelemmel nem kizárt az, hogy a felek egy értékállandósági kikötésre figyelemmel a lízingdíjat teljesítéskor az esedékességkor aktuális deviza árfolyam figyelembe vételével határozzák meg.

Az alperes az árfolyamkockázat körében hivatkozott egyrészt arra, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás általános szerződési feltételben elhelyezése tisztességtelen. E körben ismételten hivatkozott a rPtk. 205/B.§ (2) bekezdésére, mely szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezés vonatkozásában a felperest külön tájékoztatási kötelezettség terhelhet. Mivel a felperes részéről ilyen nem történt, ezért az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem vált a szerződés részévé.

A bíróság ezen körben fenntartja a II. pont alatt előadottakat, mely szerint a felperes által alkalmazott szerződési feltételek, az árfolyamkockázat vonatkozásában sem tartalmaztak olyan korábbi gyakorlattól eltérő rendelkezést, mely indokolttá tette volna a rPtk. 205/B.§ (2) bekezdésének alkalmazását.

Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy az árfolyamkockázatról történő tájékoztatás a felperes részéről nem volt megfelelő. Nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban foglaltaktól. E körben utalt arra, hogy az egyedi szerződés nem tartalmaz kockázatfeltárást és az üzletszabályzat sem.

A felperes álláspontja szerint a szerződéskötéskor a pénzügyi intézménynek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Az egyedi lízingszerződésben meghatározott svájci frankban megjelölt mértékadó devizanem folytán, az üzletszabályzat alapján az alperesnek tudnia kellett, hogy ő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot. A felperesi álláspont szerint az adott rendelkezés világosságát, érthetőségét nem érinti a kamatváltozás II. fogalom megnevezés, hiszen zárójelben tartalmazza az árfolyamváltozás kifejezést és tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a kötelezett fizetési kötelezettségeinek árfolyamváltozásból adódó módosulását szabályozza. A felperesi álláspont szerint amennyiben az alperes kellő figyelmességgel és körültekintéssel olvasta át az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot, úgy a fenti szerződési rendelkezések alapján fel kellett ismernie, hogy fizetés terhei előre nem látható mértékben is megnövekedhetnek.

Az árfolyamkockázatnak a devizakölcsönök alapvető szolgáltatáshoz tartozásának kérdését a Kúria a 2/2014. PJE. határozatában vizsgálta, mely szerint „a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a közszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége fő szabályként nem vizsgálható. Mindez abban az esetben igaz, ha ez a szerződési kikötés a fogyasztó számára világos és érthető volt.

Erre figyelemmel az alperes által hivatkozott kifogás körében először vizsgálni szükséges, hogy az adott konstrukció egyik lényeges eleme, az árfolyamkockázat fogyasztók általi viselése világos, érthető szerződési feltétel volt-e.

A szerződés megkötésekor hatályos, Hpt. 203.§ (6) és (7) bekezdése kockázatfeltáró nyilatkozat készítésére kötelezi a hitelintézetet. A felek által kötött szerződés azonban pénzügyi lízingszerződés, melyre az Hpt. 203.§-a szerinti tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki. Erre utal a 2/2004. PJE. határozat is, illetve a Kúria több eseti döntésében is kifejtette, hogy a Hpt. 203.§-ában írtak kiterjesztő értelmezésének nincs helye.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a pénzügyi lízingszerződést kötő pénzügyi intézményt ne terhelné az rPtk. 205.§ (3) bekezdése szerint az ilyen szerződést érintő, mint lényeges körülményre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás akkor világos és érthető, hogy ha a megfogalmazás megfelel az átláthatóság elvének és követelményeinek. A tájékoztatás megfelelősége körében azt kell vizsgálni, hogy az ésszerűen figyelmes és körültekintően átlagos fogyasztó miként értelmezhetette a szerződéses rendelkezést. E körben a bíróság a szerződés tartalmát vizsgálta, arra figyelemmel, hogy arra vonatkozóan adat a perben nem állt rendelkezésre, hogy a felperes képviselője a szerződéskötéskor az árfolyamkockázat körében milyen tartalmú tájékoztatást adott az alperes részére.

A felek által aláírt lízingszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezései a következők:

Az üzletszabályzat I/7-es pontja, mértékadó devizanemről rendelkező 12. pont, a mértékadó árfolyamról rendelkező I/18-as pont, az I/17 pontban meghatározott árfolyam fogalom, a rendkívüli árfolyameseményről rendelkező I/19-es pont, valamint a kamatváltozásról rendelkező I/20 b.) és c.) pont.

Ezen üzletszabályzati rendelkezések a következő megállapításokat tartalmazzák.

Havi fix konstrukció: amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a lízingbe vevővel, a kamatváltozás I. és II. elszámolás a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat és/vagy árfolyamesemény.

Mértékadó devizanem: az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanem. Amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II. és a kamatváltozás III. vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra.

Árfolyam: a Takarékbán Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam.

Mértékadó árfolyam: a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi lízingszerződés létrejöttének napján.

Rendkívüli árfolyamesemény: rendkívüli árfolyameseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (25%-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest, vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank, mint jegybank által foganatosított rendkívül intézkedés (pl. intervenció sáv eltolása, egyéb pénzügyi szabályok megváltozása), amely a forint árfolyamát a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja.

Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbség:

Kamatváltozás II = fizetési kötelezettség x (fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam \ mértékadó árfolyam) – 1).

Fent hivatkozottak alapján a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, ez nem korlátozható kizárólag alaki és nyelvtani szempontból való érthetőségre. A pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy megalapozott döntést hozhassanak a szerződéskötés során.

A bíróság a felek által kötött szerződés fent hivatkozott rendelkezéséből, különösen az I/20. pont b.) és c.) pontja alapján megállapította, hogy annak rendelkezései egy átlagosan tájékozott személy részére nem értelmezhetőek, különös figyelemmel arra, hogy az üzletszabályzat ezen pontja összemosza az árfolyamváltozás és a kamatváltozás fogalmát.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a szerződés lényegi eleme, az árfolyamkockázat fogyasztók általi viselésére vonatkozó rendelkezés nem volt világos és érthető.

Mindezekre figyelemmel a bíróság megállapította, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezés tisztességtelen és semmis az rPtk. 209.§ (1), (2) és (4) bekezdés és a 209/A.§ (2) bekezdése alapján.

Amikor a bíróság a szerződési feltétel tisztességtelenségét megállapította, ezen rendelkezés körében nem volt jelentősége annak, hogy az alperes sem járt el kellő körültekintéssel, hiszen nyilatkozata szerint a szerződést úgy írta alá, hogy annak teljes rendelkezését, beleértve az üzletszabályzat

rendelkezéseit is nem olvasta el. A bíróság álláspontja szerint amennyiben az alperes kellő körültekintéssel tanulmányozza a szerződést, a hivatkozott szerződési feltétel ez esetben sem lenne alkalmas arra, hogy az alperes részére világos és egyértelmű tájékoztatást adjon.

IV.

Az alperes a felperes keresetét vitatta a körben is, hogy az álláspontja szerint a felperes az alperesi teljesítések elszámolásakor nem megfelelően járt el, és a szerződés felmondásakor az alperes túlfizetésben volt. E körben hivatkozott a felmondás érvénytelenségére is.

Ezen kívül az alperes az Európai Bíróság C-118/17-es döntésére utalással arra is hivatkozott, hogy amennyiben a felperes az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos tisztességtelen szerződési feltétel vonatkozásában a szerződés érvényessé nyilvánítását kéri, ezt csak az alperesi elfogadás esetén teheti meg arra figyelemmel, hogy a tisztességtelen feltétel pótlása csak akkor lehetséges, ha az a fogyasztó érdekében áll. Az alperesnek pedig nem áll érdekében a kiesett tisztességtelen feltétel pótlása, így az árfolyamkockázat viselési kötelezettség hiányában a szerződés nem teljesíthető, ez által teljes egészében érvénytelen.

A bíróság az alperesnek a felmondás érvénytelenségének megállapítása iránti kifogása, valamint a körben, hogy a felperes a felmondás időpontjában nem megfelelően határozta megösszegszerűségében az alperes tartozásának összegét, érdemben nem foglalkozott. Ennek oka, hogy a bíróság álláspontja szerint az alperes kifogás keretében a felmondás érvénytelenségének megállapítását nem kérheti, erre vonatkozóan viszontkeresetet kellett volna előterjesztenie, mely eljárási lehetőséggel az alperes tájékoztatást követően nem élt.

A kieső tisztességtelen feltétel pótlásával kapcsolatos kifogással a bíróság pedig azért nem foglalkozott, mert a felperes részéről nem marasztalási kereset került előterjesztésre, így ezen kérdés jelen kereseti kérelem körében nem vizsgálható.

V.

A felperes kereseti kérelmében a lízingszerződés tárgyát képező gépjármű kiadására kérte kötelezni az alperest. A felperes e körben hivatkozott a felek által kötött szerződés üzletszabályának VII/3. és VII/5. pontjára, mely

szerint amennyiben a szerződés felmondásra kerül, a lízingbe vevő használati jogosultsága a lízingtárgy tekintetében megszűnik és azt köteles haladéktalanul rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban a gépjármű okirataival együtt a lízingbe adó által megjelölt helyen a lízingbe adó képviselőjének átadni. Felperes e körben ismételten utalt arra, hogy a szerződés érvényesen felmondásra került és a szerződés rendelkezései szerint az alperesnek a gépjármű használatára, birtoklására vonatkozó jogosultsága megszűnt.

A bíróság a felperes által hivatkozott rPtk. rendelkezései, valamint a felek által kötött szerződés rendelkezései alapján megállapította, hogy a felperes igényének jogalapja igazolt lenne abban az esetben, ha az alperesi kifogás vizsgálatát követően a felek által kötött szerződés valamennyi rendelkezése érvényes, mivel az alperes a felmondás érvénytelenségével kapcsolatos kifogását érvényesen nem terjesztette elő. Ez esetben egy jogszerűen felmondott és megszűnt szerződés alapján felperesi igény megalapozott lehet.

A bíróság azonban az alperesi kifogásra figyelemmel megállapította az egyik lényeges szerződési feltétel vonatkozásában a tisztességtelenséget, melynek eredményeként az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos szerződéses rendelkezés kiesett. A kereseti kérelem nem marasztalásra irányuló kereseti kérelem, továbbá a bíróság tájékoztatása alapján a felperes az érvényessé nyilvánítás körében keresetmódosítást nem terjesztett elő, így a bíróság a tisztességtelen szerződési feltétel kiesése miatt érvénytelen szerződés alapján azt a jogkövetkezményt alkalmazhatta, hogy az érvénytelen szerződésre nem lehet jogot alapítani, így erre figyelemmel a felperes keresetét elutasította.

A bíróság a perköltségről a Pp. 78.§ (1) bekezdése, az ügyvédi költségről a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdés a.) pontja és (6) bekezdés alapján határozott azzal, hogy az alperesi ügyvédi munkadíjat a perben kifejtett tevékenységre figyelemmel állapította meg.

Kaposvár, 2019. november 19.

Dr. Völgyiné Dr. Radnai Edit sk.
b í r ó